

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/3/2022
Identifikačné číslo spisu:	7118010732
Dátum vydania rozhodnutia:	13.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7118010732.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaníča na neverejnom zasadnutí konanom 13. septembra 2022 v Bratislave v trestnej veci obvineného Bc. Ľ. U., pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, o dovolaní obvineného Bc. Ľ. U. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/1/2021 z 3. júna 2021 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Bc. Ľ. U. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/35/2018, z 21. októbra 2020 bol obvinený Bc. Ľ. U. uznaný za vinného zo spáchania prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že

dňa 30. augusta 2017 v čase okolo 15.30 hod., v G. na ulici D. P. hanobil tam nachádzajúcu sa kultúrnu pamiatku, a to Pomník padlým II. svetovej vojny, ktorý je zapísaný v registri Krajského pamiatkového úradu v Košiciach ako nehnuteľná národná pamiatka - Pomník pod číslom 1326, a to tým spôsobom, že podišiel k predmetnému pomníku, a za pomoci skrutkovača, ktorý držal v ruke, z predmetného pomníka násilným spôsobom vypáčil, a takto odstránil tam na pomníku nachádzajúcich sa spolu 13 kusov symbolov kosáka a kladiva, pričom 5 kusov z nich aj poškodil, čím takto svojim konaním pre Správu mestskej zelene v Košiciach, Rastislavova č. 79 spôsobil škodu vo výške 72 Eur.

Za to bolo vo vzťahu k menovanému s poukazom na § 44 Trestného zákona súdom prvého stupňa upustené od uloženia súhrnného trestu, nakoľko súd prvého stupňa mal za to, že trest uložený obvinenému rozsudkom Okresného súdu Svidník, sp. zn. 1T/170/2015, z 5. decembra 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1To/22/2019, zo 6. mája 2020, ktorým bol menovaný uznaný za vinného zo spáchania prečinu poškodzovania cudzej veci formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 246 ods. 1 Trestného zákona a za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov je dostatočný. Okresný súd obvinenému zároveň podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil trest

prepadnutia veci - 1 ks skrutkovača dĺžky 20 (dvadsať) centimetrov s drevenou hnedou rukoväťou a uložil mu podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku povinnosť nahradiť poškodenej strane: Správa mestskej zelene v Košiciach škodu vo výške 72 Eur.

Krajský súd v Košiciach, uznesením, sp. zn. 7To/1/2021, z 3. júna 2021 zamietol odvolanie obvineného Bc. Ľ. U. podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Obvinený Bc. Ľ. U. podal proti označenému uzneseniu krajského súdu v Košiciach dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Menovaný v dovolaní argumentoval v zásade takto:

„Súd prvého stupňa a odvolací súd založili svoje rozhodnutia na správne zistenom skutkovom stave, ale na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Súd prvého stupňa a odvolací súd dospeli k záveru, že skutok je trestným činom. Správa mestskej zelene v Košiciach (pozn.: poškodená strana) správne uviedla, že Bc. Ľ. U. nepopieral spáchanie skutku tak, ako bol uvedený v obžalobe, ale svojím činom vyjadril všeobecnú nespokojnosť s režimom, ktorý symboly predstavujú. Poškodený správne konštatoval, že Bc. Ľ. U. uviedol, že čistil kultúrnu pamiatku od nelegálne nalepených symbolov skupiny vedúcej k potláčaniu základných ľudských práv. Bc. Ľ. U. sa k spáchaniu skutku priznal práve preto, že skutkom chcel demonštrovať svoj nesúhlas s režimom, ktorý symboly, ktoré odstránil reprezentujú. Bc. Ľ. U. spáchanie skutku nikdy nepoprel a mal záujem na tom, aby verejnosť vedela, že tieto symboly odstránil on. Aj odvolací súd poukazuje na to, že nemal pochybnosti o závere súdu prvého stupňa, že obžalovaný sa konania dopustil, pričom odkázal na výpovede svedkov V. A. a P. W., ktorí Bc. Ľ. U. zadržali pri odstraňovaní symbolov. Tieto skutočnosti však obhajoba nikdy nespochybňovala.

Pre právne posúdenie skutku sú dôležité nasledovné skutočnosti. V zmysle výkladu pojmu „hanobenie kultúrnej pamiatky“ musí takéto konanie spĺňať dve kritériá, ako správne uviedol aj odvolací súd. Jedným je, že musí ísť o fyzický útok na kultúrnu pamiatku a druhý, že ide o útok, pri ktorom sa prejavuje neúcta k tejto kultúrnej pamiatke. Bc. Ľ. U. svojim konaním nenaplnil ani jeden z týchto dvoch znakov. Cieľom konania Bc. Ľ. U. nebolo vyjadriť neúctu ku kultúrnej pamiatke, ale vyjadriť nesúhlas so symbolmi, ktoré reprezentujú hnutie, ktoré potláčalo základné ľudské práva a slobody. Svoj postoj ... viackrát vyjadril aj na hlavnom pojednávaní. Zároveň obhajoba opäť poukazuje na skutočnosť, že symboly z preglejky, ktoré Bc. Ľ. U. odstránil, neboli súčasťou kultúrnej pamiatky, preto nemohlo ísť ani o útok na kultúrnu pamiatku. Bc. Ľ. U. teda z kultúrnej pamiatky odstránil veci, ktoré neboli jej súčasťou a nepatrili k nej. Z týchto dôvodov neboli naplnené pojmové znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty ..., z tohto pohľadu nebola činnosť Bc. Ľ. U. odlišná napríklad od toho, keby sa z pamätníka odstraňoval napríklad znečistenie zanechané sprejermi (grafiti) alebo mestskými holubmi ... a teda bolo skôr prospešné než škodlivé. Krajský pamiatkový úrad Košice ... uviedol: „... symboly: kosák a kladivo - nie sú súčasťou pamiatkovej hodnoty národnej kultúrnej pamiatky, nakoľko tie autentické, osadené na pamätníku v dobe jeho postavenia, sa dodnes nezachovali. Predmetné symboly vyrobené v tomto prípade z preglejky a nalepované na miesta chýbajúcich, nepoživajú ochranu podľa ustanovení pamiatkového zákona“. Z výpovede svedkyne Ing. G. O., riaditeľky Krajského pamiatkového úradu Košice vyplynulo, že Krajský pamiatkový úrad neriešil dočasne nalepené symboly kosáka a kladiva, pretože sa o nich dozvedel, až keď boli nalepené ... následne vykonal štátny dohľad, ktorým overoval, či došlo k poškodeniu národnej kultúrnej pamiatky takýmto nalepením symbolov a dospel k záveru, že k poškodeniu národnej kultúrnej pamiatky nedošlo. Z tohto dôvodu nemohlo dôjsť k poškodeniu národnej kultúrnej pamiatky ani odstránením týchto symbolov. Rovnako z vykonaného dokazovania vyplynulo, že konaním Bc. Ľ. U. nedošlo k poškodeniu kultúrnej pamiatky, túto skutočnosť potvrdil aj poškodený vo vyjadrení z 15. decembra 2020. Krajský pamiatkový úrad Košice pri výkone štátneho dohľadu teda nezistil žiadne nezrovnalosti ... v súvislosti s tým, že preglejkové symboly boli na národnú kultúrnu pamiatku nalepené, preto ani ich odstránením nemohlo dôjsť k porušeniu všeobecne záväzných právnych predpisov. Z výpovede Ing. G. O. rovnako vyplynulo, že Krajský pamiatkový úrad Košice nevedel, že symboly kosáka a kladiva boli na kultúrnu pamiatku nalepené a tieto neriešil, pretože sa o nich dozvedel, až keď už boli nalepené. Je zjavné, že konaním Bc. Ľ. U. nedošlo k poškodeniu kultúrnej

pamiatky a ani k hanobeniu kultúrnej pamiatky. Cieľom ... nebolo hanobiť pomník padlým v 2. svetovej vojne a ani prejavíť neúctu k tejto pamiatke, ale odstrániť symboly reprezentujúce hnutie a vyjadriť nesúhlas hnutiu, ktoré potláčalo základné ľudské práva a bolo aj zákonom ... vyhlásené za nemorálne, protiprávne, odsúdeniahodné a smerujúce k potlačeniu základných práv a slobôd. Zároveň preglejkové symboly kosáka a kladiva podľa vyjadrenia Krajského pamiatkového úradu Košice neboli súčasťou pamiatkovej hodnoty národnej kultúrnej pamiatky a samy po ich nalepení túto pamiatku skôr znehodnotili než zhodnotili. Preto nemohlo odstránením týchto symbolov dôjsť ani k hanobeniu kultúrnej pamiatky".

Ďalej obvinený predostrel dovolaciemu súdu právne závery vyplývajúce z rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj len „ESLP“), koncentrujúc sa v zásade na obsah rozhodnutia vo veci Handzhiyski v Bulharsko. K tomu dodal, že „... chcel upozorniť na utrpenie znevýhodnenej skupiny, ktorá bola odporcom vtedajšej vlády a vyjadriť protest proti vtedajšej vláde (a komunistickému režimu), ktorá potláčala základné ľudské práva a slobody. Cieľom ani následkom ... nebolo uraziť a ani poškodiť pamiatku obetí padlých v 2. svetovej vojne. Postupom konajúcich súdov bolo porušené právo Bc. Ľ. U. zakotvené v § 2 ods. 1 a § 2 ods. 12 Trestného poriadku a § 364 ods. 1 písm. c) Trestného zákona ... zistené porušenie zákona zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného, pretože bol odsúdený za skutok, ktorý nie je trestným činom, čím je naplnená podmienka podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku. Rozhodnutím súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu bolo porušené právo Bc. Ľ. U. na slobodu prejavu. V tejto súvislosti je dôležité pripomenúť, že sloboda prejavu chráni všetky formy prejavu, od opatrných a politicky korektných až po provokatívne a neelegantné. Nad rámec vyššie uvedeného obhajoba uvádza, že ak nie je zrejmé, či sú preglejkové symboly kosáka a kladiva kultúrnou pamiatkou, resp. jej integrálnou súčasťou najmä preto, že Krajský pamiatkový úrad Košice a Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky majú na túto skutočnosť rozdielne názory, je potrebné pristúpiť k uplatneniu zásady in dubio pro reo ... odvolací súd povedal, že obhajoba ... sa nepotvrdila a bola vyvrátená viacerými dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní. Tieto dôkazy však odvolací súd bližšie nešpecifikoval.

Konajúce súdy nesprávne právne posúdili správne zistený skutkový stav veci ... na doplnenie obhajoba uvádza, že nie je zrejmé vojakom akej národnosti je pamätník postavený a venovaný. Rovnako nevieme, či boli títo vojaci stúpenkami predmetného režimu. Napr. na Ukrajine je používanie symbolov kosáka a kladiva zakázané zákonom. Pamätník môže byť venovaný aj vojakom, ktorí pochádzajú z Ukrajiny a ktorých potomkovia si uzákonili, že kosáky a kladivá na pamätníky nepatria. Preto umiestnenie symbolov kosáka a kladiva na pamätníku môže byť (a s veľkou pravdepodobnosťou aj je) vyjadrením neúcty prinajmenšom k veľkej časti týchto vojakov. Rovnako, ak má byť pamätník vyjadrením porazenia jedného zločineckého režimu, nemôže byť zároveň oslavou druhého zločineckého režimu. Znak kosáka a kladiva na pamätníku neurážajú len obeť komunistického režimu na Slovensku a neglorifikujú len komunistický režim na Slovensku, ale glorifikujú komunistický režim a urážajú jeho obeť po celom svete. Z vyššie uvedených dôvodov navrhujeme, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky:

- podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Košiciach, z 3. júna 2021, sp. zn. 7To/1/2021 a rozsudkom Okresného súdu Košice I, z 21. októbra 2010, sp. zn. 7T/35/2018, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 1 a § 2 ods. 12 Trestného poriadku a § 364 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v neprospech obvineného Bc. Ľ. U.,

- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach, z 3. júna 2021, sp. zn. 7To/1/2021 a rozsudok Okresného súdu Košice I, z 21. októbra 2010, sp. zn. 7T/35/2018, zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na neho obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej ich zrušením došlo, stratili podklad,

- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Košice I prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol".

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor nasledovne:

„Stotožňujem sa s názorom prvostupňového súdu, ako aj súdu odvolacieho. S námietkami uvedenými v dovolaní sa prvostupňový súd, ako aj odvolací súd dostatočným a vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadali vo svojich rozhodnutiach. Bolo vykonané vyčerpávajúce dokazovanie, ktoré preukázalo vinu obvineného. V plnom rozsahu poukazujem na odôvodnenie súdov, ako aj na svoju záverečnú reč, v ktorej som sa dostatočne vysporiadal s týmito námietkami odsúdeného.

... je absurdné porovnávať Pomník padlým 2. svetovej vojny, ktorý je národná kultúrna pamiatka a

pietne miesto so sochou opozičného politika a za druhé je absurdné porovnávať nenásilné provokatívne konanie sťažovateľa vo veci Handzhiyski v Bulharsko, kde použil čiapku a červené vrece s konaním obvineného U., kde násilným spôsobom odstránil z pomníka za pomoci skrutkovača uvedené symboly kosáka s kladivom. Je nevyhnutné z režimu ochrany slobody prejavu vylúčiť také prejavy, pri ktorých sa fyzicky útočí na iné osoby, respektíve na cudzie veci. Ide tu teda o vylúčenie násilia, či spôsobenia škody na veci zo slobody prejavu. Obmedzenie násilného či poškodzovacieho konania nie je pritom vedené snahou obmedziť určité názory alebo postoje, ale len ochranou hodnôt života, zdravia či majetku (ochrana cudzieho majetku je pritom objektom ochrany pri prečine poškodzovania cudzej veci). Je potrebné mať na pamäti, že symbolické prejavy (do ktorých sa zahŕňa aj ničenie cudzích vecí) predstavujú rozšírenie režimu slobody prejavu z klasických komunikačných kanálov (slovo, reč, obraz) taktiež aj na určitú komunikáciu symbolickú a že toto rozšírenie je potrebné vnímať ako výnimku, teda nie ju chápať natoľko rozširujúco, aby sa z garancie slobody prejavu stala garancia všeobecnej slobody konania. Potom by totiž akýkoľvek násilný akt na inej osobe, či poškodenie alebo zničenie cudzej veci bolo nutné preskúmať optikou slobody prejavu a to len preto, že násilie na osobe či veci bolo motivované snahou vyjadriť určitý postoj (napokon aj aktívne poškodzovacie konanie napr. sprejerov je vždy vyjadrením určitého ich postoja a reprezentuje svojim spôsobom väčšie či menšie umelecké nadanie). Ak by sa pripustil takýto druh prejavu, potom napr. každý ateista, ktorý nesúhlasí s názormi cirkvi, by mohol ničiť kostoly, každý človek, ktorý je za ochranu zvierat, by mohol zbúrať zoologickú záhradu alebo podpáliť cirkus. Existujú aj iné nenásilné možnosti, ako vyjadriť svoj nesúhlas a svoj negatívny postoj k nejakému režimu alebo názorovej platforme. Akákoľvek forma násilného konania voči inej osobe by teda nemala byť považovaná za prejav chránený jeho slobodou, a to ani vtedy, ak s vykonaným násilím bolo spojené určité posolstvo, či vyjadrenie postoja. Násilie je preto v tomto ohľade činom a nie symbolickým prejavom.

Kritériom vymedzujúcim hranicu medzi expresívnym konaním (teda symbolickým prejavom) a iným konaním nespádajúcim pod režim slobody prejavu je nutné vidieť v existencii prvku aktívneho fyzického kontaktu. Takýto aktívny fyzický kontakt vo vzťahu k iným osobám, respektíve k cudzím veciam robený proti ich vôli preto už nebude možné považovať za prejav, a to bez ohľadu na to, či má napríklad symbolicky oznamovať, respektíve vyjadrovať čokoľvek. V tejto súvislosti je nutné znovu poznamenať, že obvinený nevyvinul žiadnu aktivitu na odstránenie týchto symbolov normálnou slušnou zákonnou cestou, neposlal žiadne podanie na príslušný orgán mesta či štátu, neriešil danú vec cestou príslušného súdu, iba konal svojvoľne. Ak by sme pripustili takéto správanie ako legálne a beztrestné, spôsobilo by to anarchiu, chaos a bezprávie. S určitosťou, ak by obvinený na protest prekryl červeným vrecom daný pomník na znak nesúhlasu s režimom, nebol by za takýto skutok trestne stíhaný.

Vzhľadom na uvedené navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ... tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dovolanie obvineného Bc. Ľ. U. je potrebné odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že v predmetnej veci nie je naplnený nielen obvineným označený, ale ani žiadny iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do jedinečnej vlastnosti súdneho rozhodnutia - jeho právoplatnosti,

ktorá spočíva v účinku záväznosti a spravidla aj zásadnej nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia. Dotknutá kvalitatívna vlastnosť súdneho rozhodnutia je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty a predstavuje jeho faktickú „právnú moc“. Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktne obmedzené tak, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a vylúčili tak predpoklad, že dovolanie bude chápané ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže dovolateľ - či už obvinený alebo generálny prokurátor v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Rovnako nie je dovolací súd oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. Dovolací súd nie je možné vnímať ako ďalšiu (v poradí druhú) „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

K dovolacím námietkam obvineného najvyšší súd poznamenáva.

Podľa § 364 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, kto sa dopustí slovne alebo fyzicky, verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti alebo výtržnosti najmä tým, že hanobí historickú alebo kultúrnu pamiatku, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

V predmetnej veci najvyšší súd skúmal, či konaním obvineného Bc. U. tvoriacim skutkovú vetu odsudzujúceho rozsudku boli naplnené všetky - t. j. formálne i materiálne - znaky skutkovej podstaty prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a dospel k záveru, že skutok tak, ako bol zistený okresným i krajským súdom, z formálneho hľadiska zodpovedá všetkým znakom skutkovej podstaty prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. K tomu vid' nižšie v texte tohto rozhodnutia.

Nakoľko predmetom dovolacieho prieskumu je konanie obvineného spočívajúce v spáchaní prečinu, z hľadiska materiálnych znakov skutkovej podstaty dotknutého prečinu platí, že na vyvodenie trestnej zodpovednosti voči páchatel'ovi musí byť jeho konaním naplnený aj materiálny znak (materiálny korektív), spočívajúci v miere závažnosti vyššej než nepatrnej (vyjadrený v § 10 ods. 2 Trestného zákona).

Najvyšší súd konštatuje, že v konkrétnej trestnej veci došlo k naplneniu materiálneho znaku označeného prečinu, ktorým je materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona.

Podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Materiálny korektív predstavuje výnimku z formálneho chápania kategórie trestných činov. To znamená, že jednou z podmienok, ktorá musí byť splnená na to, aby určité protiprávne konanie (skutok) mohlo byť kvalifikované ako konkrétny prečin, je v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona aj pozitívny záver o tom, že závažnosť konania, ktoré inak z formálneho hľadiska napĺňa znaky skutkovej podstaty prečinu, je vyššia ako nepatrná. Stupeň závažnosti činu má zásadný význam pre rozhodnutie o základnej otázke trestného konania (otázke viny a trestu).

Kritériá, pomocou ktorých sa určuje závažnosť prečinu, sa týkajú:

- a) konania, následku a okolnosti spáchania prečinu (test objektívnej stránky) a
- b) miery zavinenia a pohnútky k činu (test subjektívnej stránky).

Zmienené kritériá sú tak rôzne a premenlivé, že pomocou nich možno v konkrétnom prípade dostatočne rozlíšiť stupeň závažnosti spáchaného prečinu, resp. činu vykazujúceho znaky prečinu. Uvedené kritériá nemožno hodnotiť izolovane, ale v ich súhrne bez toho, aby niektoré boli „preceňované", resp. „silnejšie" na úkor ostatných. K tomu zostáva dodať, že závažnosť niektorého protispoločenského konania býva spravidla deliacou čiarou medzi trestným činom a priestupkom.

Jednou z podmienok, ktorá musí byť splnená na to, aby určité protiprávne konanie (skutok) mohlo byť kvalifikované ako prečin je v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona aj existencia pozitívneho záveru o tom, že závažnosť konania, ktoré inak z formálneho hľadiska napĺňa znaky skutkovej podstaty nejakého prečinu je vyššia ako nepatrná.

Najvyšší súd ako súd dovolací pritom môže pri posudzovaní dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku hodnotiť aj „potrebnú" (vyššiu než nepatrnú) závažnosť prečinu (§ 10 ods. 2 Trestného zákona) a opierať sa pri tom o dôkazy, ktoré boli v súdnom konaní vykonané; nesmie však skúmať a meniť správnosť zisteného skutku (časť vety za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku - primerane vid' R 121/2014). Predmetom prieskumu dovolacím súdom je tak otázka hmotného práva, ktorá je vyjadrená v popise skutku v rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s uznesením odvolacieho súdu. Tým nie je dotknutý záver, že naplnenie materiálneho znaku prečinu - a teda správna aplikácia hmotnoprávneho ustanovenia zakotvujúceho tzv. materiálny korektív - pritom nemusí byť vždy zrejmý zo samotnej skutkovej vety, ktorá je odrazom predovšetkým formálnych znakov skutkovej podstaty príslušného trestného činu, tak, ako tomu bolo aj v prejednávanom prípade.

Úvahy najvyššieho súdu ohľadom materiálneho korektívu vo veci „Busta Vasil'a Bil'aka", ktorá je s touto vecou spojená osobou dovolateľa a obsahovo i jeho dovolacími argumentmi, nemožno úspešne aplikovať v tejto veci a ani v prípadoch, ak ide o konanie obvineného proti takým vecným predmetom útoku síce súvisiacimi s komunistickým režimom a jeho predstaviteľmi, resp. súvisiacimi s nacizmom a tzv. „Slovenským štátom" pokiaľ tieto predmety majú formu „MEMENTA".

Pod „mementom" treba rozumieť reálny objekt hmotnej, vecnej povahy, ktorý slúži ako vyjadrenie „dedičstva" totalitného režimu, resp. „varovný prst", slúžiaci ako „odstrašujúci" príklad a pamiatku hrôz totalitných režimov pre budúce generácie, ktoré „fungovanie" takýchto režimov nezažili.

Mementom možno označiť napríklad dielo „Brána Slobody - Devín" nachádzajúcim sa na sútoku riek Moravy a Dunaja, znázorňujúce rozstrieľanú bránu, vo vnútri ktorej je vyhnutá kovová mreža ako pamiatka obetí komunizmu, najmä v tom čase ilegálne emigrujúcich osôb do „slobodných" štátov západnej Európy, no napr. aj nadpis „Arbeit Macht Frei" nad vstupnou bránou bývalého nacistického koncentračného tábora v poľskom Osvienčime (príp. areál tohto a mnohých iných, za účelom „mementa" zachovaných zvyškov koncentračných táborov).

Rovnako možno nazerať napríklad na doposiaľ zachované „torzá" alebo časti Berlínskeho múru, stavby rozdeľujúcej tak geograficky, ako aj ideologicky mesto Berlín čo do hranice medzi západnou časťou Berlína (politickou enklávou formálne kontrolovanou vojenskými jednotkami USA, Spojeného kráľovstva a Francúzska rozdelenou na tomu zodpovedajúce „sektory" - z geografického hľadiska išlo o súčasť územia „západnej" Spolkovej republiky Nemecko) a „východným" Berlínom, ktorý bol naopak súčasťou socialistickej Nemeckej demokratickej republiky (NDR) ako satelitného štátu Sovietskeho zväzu, formálne kontrolovaného sovietskymi vojskami (ktoré pôvodne oslobodili mesto Berlín - tzv. „sovietsky sektor") a hlavným mestom NDR. Moderná historická literatúra vôbec nerozporuje, že aktérmi tzv. „bitky o Berlín" (trvajúcej od 16. apríla do 2. mája 1945) boli výlučne vojská Sovietskeho zväzu (doplnené poľskými bojovými jednotkami) a naopak vojská nacistického Nemecka (tzv. „Tretej ríše").

Najvyšší súd prízvukuje, že totožnou optikou ako na „mementá" treba nahliadať napríklad aj na pamätníky, príp. cintoríny príslušníkov (nielen) sovietskej armády, ktoré pripomínajú objektívnou realitou podporenú historickú skutočnosť oslobodenia územia Slovenskej republiky armádou vtedajšieho Sovietskeho zväzu. Povedané inými slovami, konštatovanie, že okrem západnej časti Čiech (územie oslobodené armádnym zborom Spojených štátov amerických) hrala fakticky dominantnú rolu pri oslobodení Československa (a teda aj územia modernej Slovenskej republiky) armáda vtedajšieho Sovietskeho zväzu je v úplnom súlade s modernou historickou literatúrou a v žiadnom prípade nejde o bezduché konšpirovanie, resp. pokus o vytváranie alternatívnej dejinnej línie.

Všetky horeuvedené skutočnosti sú reálnymi historickými udalosťami, ktoré sa nedajú z histórie Slovenskej republiky vymazať s poukazom na to, že vojská vtedajšieho Sovietskeho zväzu bojovali pod zástavou a priamym velením vrcholných predstaviteľov totalitného, stalinistického Sovietskeho zväzu.

V takomto prípade by argumentácia ohľadom „nepripustnosti" napr. uvedenia symbolov alebo zástavy armády Sovietskeho zväzu (obsahujúcu kosák a kladivo) napríklad na pamätníku Slavín v Bratislave, resp. pamätníku bojov v Duklianskom priesmyku absolútne neobstála ako dôvod poškodenia pamiatky vojakov, ktorí sa zúčastnili na oslobodení Československa od nacistického, resp. klérofašistického útlaku za cenu vlastného života mimo svojej rodiny a domova v krajine, ktorú možno poznali len z učebníc zemepisu a o ktorej ďalšom historickom osude (ktorého súčasťou sú aj dejiny Československa nasledujúce po tzv. „vítaním februári" v roku 1948) nemohli mať ani len najmenšie tušenie. Totožný záver platí aj v prípade, ak by došlo k poškodeniu napr. pamätníka na území Slovenskej republiky zostrelenej posádky amerického bombardéra, príp. hrobu amerických vojakov padlých pri oslobodzovaní Československa čisto z „ideologických" dôvodov (nesúhlas s domácou alebo zahraničnou politikou Spojených štátov amerických, prípadne s názormi prezentovanými Severoatlantickou alianciou a pod.).

Pripustením opačného výkladu by tak došlo nielen k úplne „pomýlenému" a účelovému „prevráteniu"

historických faktov, vedúcemu k faktickej beztretnosti prípadného poškodzovania alebo dokonca demolovania početného množstva vojnových pamätníkov pripomínajúcich armádne operácie, v ktorých rámci bojovali tak sovietske ako aj československé (legionárske či jednotky tzv. „domáceho“, partizánskeho odboja) armádne zbory.

Rovnako tak netreba zabúdať, že niektoré z týchto pamiatok obsahujú aj cintorín, na ktorom sú pochovaní vojaci padlí pri oslobodzovaní Československa. Na Slavíne je pochovaných 6845 sovietskych vojakov, súčasťou pamätníka sovietskej armády „na Dukle“ je vojenský cintorín, na ktorom je pochovaných vyše 9000 sovietskych vojakov; obdobné cintoríny existujú napríklad v Štúrove alebo v Liptovskom Mikuláši. Na pochopenie prečo je absolútne neprijateľné poškodzovanie takýchto pamätníkov a cintorínov postačí, ak si aj ten najjednoduchší adresát prečíta nasledovné:

„Vy drahí, vraciate nám drahú mat',
kľakáme k hrobom, kde spíte nemí
a šepkáme len: „Večnaja pamjat'“
žijúcim mŕtvym v našej rodnej zemi.

Na večnú pamiatku hrdinom padlým za vlasť v urputných bojoch proti fašizmu o výšinu Háj od 16.3. do 4.4.1945 pri oslobodzovaní Liptovského Mikuláša“.

Po prečítaní vyššie uvedeného nepochybne každý pochopí, že pomník padlým a historické symboly na ňom umiestnené, nie je oslavou totalitného režimu. Preto argumenty dovolateľa o odstránení symbolov z pomníka padlým považuje najvyšší súd za neprijateľné.

Poškodzovanie alebo iné znehodnocovanie takýchto z politického hľadiska v zásade izolovaných pamätníkov - ktoré v rámci ústavného - politických zvyklostí v Slovenskej republike pravidelne navštevujú každý rok najvyšší ústavní činitelia za účelom vzdania úcty, resp. pietneho aktu voči padlým vojakom, a to bez ohľadu na ich stranícku príslušnosť - preto treba prísne odlišovať od „boja“ proti od takýchto obsahovo skutočne „na míle“ vzdialených pamätníkov oslavujúcich alebo inak propagujúcich, či už priamou alebo skrytou formou, komunistický režim alebo jeho predstaviteľov. Naopak, za splnenia ostatných Trestným zákonom upravených podmienok trestnej zodpovednosti môže byť takéto konanie právne kvalifikované ako trestný čin hanobenia miesta posledného odpočinku (§ 365 ods. 1 a nasl. Trestného zákona), resp. výtržníctva (§ 364 ods. 1 a nasl. Trestného zákona), a to spravidla aj s ohľadom na materiálny korektív prečinu.

Najvyšší súd podotýka, že vyššie vyjadrené úvahy treba vnímať ako zásadnú „deliacu čiaru“, ktorá rozdeľuje špecifické skutkové i právne okolnosti konštatované vo veci „Busta Vasil'a Bil'aka“ (ITdo/10/2022) od tých, ktoré sú podrobne opísané vyššie.

Prihliadnuc na skôr uvedené najvyšší súd považuje za zodpovedanú aj námietku obvineného Bc. U. poukazujúcu na rozhodnutie ESLP vo veci Handzhiyski v Bulharsko. Už len z obsahu argumentácie v zodpovedajúcej časti dovolania je totiž zrejmé, že (napriek prísne kazuistickému charakteru judikatúry ESLP a s tým spojenou „nepriamej“ kasačnej záväznosti rozhodovacou činnosťou ESLP voči všeobecným súdom) možno spoľahlivo dedukovať, že v tam uvádzanej veci išlo o konanie proti vyobrazeniu konkrétnej osoby reprezentujúcej konkrétny režim, čo neznesie porovnanie s protiprávnym konaním voči pamätníku, ktorý je pietnym miestom a nie manifestom, resp. „nostalgickou pripomienkou“ socializmu alebo komunistického režimu.

Pozornosti najvyššieho súdu neunikla skutočnosť, ktorú zistil nahliadnutím do príslušnej časti predloženého spisu (č. l. 210 a nasl.), kedy obvinený v zastúpení obhajcom predložil súdu prvého stupňa návrh na vykonanie dôkazov, ktorého prílohou je aj stanovisko (poskytnutie odbornej a metodologickej pomoci) Krajského pamiatkového úradu Košice (č. l. 214 a nasl. spisu) vydané na podklade žiadosti mesta Košice, zastúpeného Správou mestskej zelene, obsahujúce okrem iného nasledovné konštatovania:

- „Hodnota pomníka spočíva ... v prejave úcty k padlým obetiam druhej svetovej vojny ...“,

- „Použitie predmetných symbolov na pomníku je autentickou súčasťou kultúrnej pamiatky a zároveň vojnového hrobu od jej vzniku v r. 1945 (pozn.: teda zhruba tri roky pred februárom 1948, z čoho možno prirodzene vydedukovať, že k postaveniu pamätníka došlo v značnom časovom odstupe pred „nástupom“ komunizmu)",
- „... (pozn.: symboly) vychádzajú z historicky používanej oficiálnej štátnej a vojenskej symboliky ZSSR a Červenej armády v danej dobe ..",
- „Symboly tu vyjadrujú štátnu príslušnosť pochovaných padlých vojakov, ich zaradenie do armády ... symboly vojenských vyznamenaní vyjadrujú ich charakter a vlastnosti, ktoré im privodili smrť".

Tu stráca akákoľvek „protichodná“ argumentácia obvineného prezentovaná v podanom dovolaní vecnú a právnu relevanciu. Najvyššiemu súdu sa javí skôr účelovým a špekulatívnym, ak obvinený napriek ním predložených listinných dôkazov dôvodí v zásade priamy opak. Poukaz na skutočnosť, že k naplneniu objektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu výtržníctva nemohlo dôjsť demontážou preglejkových symbolov, nakoľko tieto netvorili pôvodnú súčasť pamätníka, je takisto argumentačne neakceptovateľný, nakoľko tieto síce boli osadené len dočasne, ale slúžili celkom zrejme ako náhrada autentických pôvodných symbolov.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na záver prijatý už odvolacím súdom (viď str. 7 odsek piaty a nasl. uznesenia), v zmysle ktorého sa obvinený už len samotnou „úpravou“ kultúrnej pamiatky dopustil prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. c) Trestného zákona.

Treba si uvedomiť, že symboly kosáka a kladiva boli neoddeliteľnou súčasťou predmetného pomníka od jeho samotného vzniku, pričom ich význam a zmysel je jasne vyjadrený v skoršom texte tohto uznesenia. Povedané inými slovami, „nie je starosťou“ obvineného zaoberať sa tým, či sú preglejkové symboly dočasné a či sa mu „páčia“, alebo ako ich subjektívne vníma - rozhodujúcim je ich materiálny význam, ktorý má základ v objektívnej realite podloženej historickými faktami.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že pre pamätníky padlým vojakom na bratislavskom Slavíne, v Duklianskom priesmyku či inde na Slovensku, platí ten istý historický (a žiaden iný) význam, ako pre pamätník nachádzajúci sa na Námestí osloboditeľov v Košiciach. Už len názov predmetného námestia evokuje priemerne vzdelanému človeku akt oslobodenia a nie propagácie komunistického režimu. Treba zopakovať, že ak by najvyšší súd dospel k opačnému záveru, označil by tak za akceptovateľné napríklad poškodenie takýchto symbolov kladivom počas slávnostného kladenia vencov, resp. iným vzdaním úcty prezidentkou republiky, resp. predsedom vlády tak, ako sa tomu v podmienkach Slovenskej republiky deje na periodickej báze bez ohľadu na stranícku príslušnosť.

No a napokon, čo sa týka argumentácie, na ktorej podklade sa obvinený domáha prehodnotenia významu pamätníka s poukazom na možnú ukrajinskú národnosť padlých vojakov spolu s odkazom na zmenu právnej úpravy v Ukrajine, najvyšší súd len v stručnosti označí za takmer cynickú a z právneho hľadiska úplne bezpredmetnú. V spojení s vyššie vyjadrenými úvahami najvyššieho súdu totiž platí, že tak, ako nemohli pri oslobodzovaní územia terajšej Slovenskej republiky padlí príslušníci armády Sovietskeho zväzu predpokladať skorý nástup komunistického režimu v rámci Československej socialistickej republiky, je čirou špekuláciou, hraničiacou s absurdnosťou, zaoberať sa tým, čo si asi obeť druhej svetovej vojny spomedzi ozbrojených zborov Sovietskeho zväzu v budúcnosti želali, alebo neželali.

Zo strany najvyššieho súdu je v danej situácii vhodné obmedziť sa radšej už len na konštatovanie, že si vojaci, bojujúci ako armáda a nie ideológia, s určitosťou neželali svoju smrť a v prípade ich smrti si zaslúžia dôstojný posledný odpočinok s pamiatkou ich obete.

Ak obvinený v zmysle zostávajúcich dovolacích námietok poukazuje na absenciu subjektívnej stránky dotknutého prečinu, najvyšší súd uvádza, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže naplniť poukaz obvineného na to, že v konaní nebola vykonaným dokazovaním

„správne“ preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž nepredstavuje nič iné ako vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu. Tento vzťah nie je možno skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak, ako sa navonok prejavil v jeho konaní, ktorý je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Zavinenie je ako subjektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu preukazované zásadne na základe konkrétnych skutkových okolností, ktoré, ako je zrejmé z vyššie vyjadreného, v konaní o dovolaní nie je možné preskúmať (okrem prípadu, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti).

Vo vzťahu k ustáleniu záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu treba uviesť, že konkretizácia takéhoto finálneho záveru vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu.

Postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je kategóriou procesného a nie hmotného práva), ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä

- a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
 - b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
 - c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
 - d) osobné pomery páchateľa v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
 - e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
 - f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.
- Podstatným je fakt, že pokiaľ neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 odsek 1 písmeno i) Trestného poriadku, nemožno takéto „skutkové“ preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 odsek 1 písmeno i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd opakovane poznamenáva, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - viď veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania jeho opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení, ako to učinili súdy nižších stupňov.

Pre najvyšší súd je v konaní o dovolaní kľúčovým ustálenie skutku v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu. Tam opísanému skutkovému stavu zodpovedá aj tam obsiahnutá právna kvalifikácia. Použitú právnu kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Zjednodušene povedané, v dovolacom konaní neexistuje pre obvineného priestor pre uplatnenie dovolacích námietok, ktorých nosný motív možno charakterizovať ako „nemyslel som to takto, ale inak“. Z toho je evidentné, že v tejto časti obvinený danosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku odvodzuje práve od ním (subjektívne označovaného) nedostatočne, resp. nesprávne zisteného skutkového stavu a postupu súdu pri jeho zisťovaní, resp. získavaní dôkazného podkladu potrebného pre jeho ustálenie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie, zatiaľ čo celkom zjavne nerozlišuje skutkové námietky od tých právnych. Jedine právne námietky by pritom bolo možné považovať za relevantné a bolo by potrebné sa nimi aj skutočne zaoberať v dovolacom konaní. Pri koncipovaní dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku však vôbec nestačí len z formálnej stránky použiť pojem „právny záver“, ak obvinený bez pochybností v skutočnosti namieta závery skutkové.

Bezprostredným následkom uplatnenia „nesprávnych“ dovolacích námietok je následne v nie zanedbateľnom rozsahu to, že podané dovolanie je súčasne aj akýmsi ďalším odvolaním v tom smere, že obvinený pokračuje vo svojej obhajobe a opakuje, až na malé výnimky, námietky predložené v predchádzajúcom konaní. Preto, rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku, vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, najvyšší súd uzatvára, že ani táto námietka obvineného a s tým súvisiaca argumentácia nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a ani žiadny iný.

Pokiaľ obvinený tvrdí, že: „Rozhodnutím súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu bolo porušené právo Bc. Ľ. U. na slobodu prejavu. V tejto súvislosti je dôležité pripomenúť, že sloboda prejavu chráni všetky formy prejavu, od opatrných a politicky korektných až po provokatívne a neelegantné“, tak možno poznamenať, že aj sloboda prejavu a na to nadväzujúce konanie má svoje limity, pričom podľa názoru najvyššieho súdu nemožno považovať za prijateľné, aby sloboda prejavu vyústila až do aktívneho konania smerujúceho k hanobeniu kultúrnej pamiatky, a to ani pod rúškom boja proti „zločineckému režimu“. K dobrému cieľu vedie len dobrá cesta. Hoci môže byť trnitá, nemôže mať agresívny a svojvoľný charakter porušujúci nielen morálne ale najmä právne predpisy. Takto dosiahnutý cieľ, hoci správny, je obetovaný účelovosti konania, a to považuje najvyšší súd za neprijateľné pokiaľ sa má Slovenská republika označovať za právny štát.

S poukazom na uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

++ ++

Špecifikom tohto dovolacieho konania je skutočnosť, že najvyšší súd bude zároveň konať aj o dovolaní obvineného Bc. Ľ.Š. U. vo veci „Busta Vasil'a Biľaka“ pod sp. zn. 1Tdo/10/2022, ktorá sa s konečnou platnosťou zásadne dotkne aj rozhodnutí Okresného súdu Košice I, sp. zn. 7T/35/2018, z 21. októbra 2020 a Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/1/2021, z 3. júna 2021 v tejto veci. Preto upriamuje pozornosť Okresného súdu Košice I aj na nasledujúce rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci „Busta Vasil'a Biľaka“.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.